

Zvonček.

(Spisal *Cvetko Gol.*)

Glejte, glejte, kar čez noč se je posul naš vrtič na gosto in široko s samimi belimi, nežnimi zvončki. Prišel sem na vrt in se začudil. Kamor sem pogledal, sami zvončki, same one lepe drobne cvetličice, ki so meni tako ljube, kot nijedna druga cvetlica. Da, izmej vseh rož na svetu ljubim najbolj zvončke; ne menim se niti za dišeče, živo rdeče vrtnice, niti za bohotno se razcvele klinčke, niti za narcize, hijacinte, pelagonije, niti za — — — e, kdo bi znal imena vsem onim bujnim, razkošno cvetočim cvetlicam! A tu so zvončki, moji zvončki! Par dnij poprej sem bil tudi na vrtu, a nijeden

se še ni bil razcvel; tu pa tam je kazal koji svojo drobno glavičico iz mrzle, mehke zemlje, kot da bi si hotel ogreti premrlo stebelce na toplem solncu, tu pa tam se je pokazal kak brstič, kak belo-zelenkast listič, a danes, danes!

Kamor pogledam vse belo, vse tako praznično, tako lepo! Prav pred menoj, glej cel šop, in zopet tam dalje, sam ne vem, kam bi

pogledal. In kako so že veliki, kako visoki in kako ponosno majejo svoje nedolžne glavice! A jaz jih gledam, samo gledam, niti prestopiti se ne upam, da ne bi strl kake glavice, kake povsem nežne, bele, nedolžne, ki je še napol v zemlji. In strl bi jo gotovo, ako bi stopil s svojimi težkimi, umazanimi čevlji nanjo. O, to bi bilo meni žal, in cvetlica bi se tudi jokala in zatožila bi me nebeškemu Stvarniku, da sem jo strl, da sem ji omadeževal belo ličece v prvi, zorni mladosti, ko je komaj pogledala v svet, a Stvarnik jo je ustvaril, da klije, da cvete in da spominja otroke nedolžnosti. Niti utrgati si jih ne upam, samo pokleknem k njim, nagnem glavo, da me božajo po licu, da me poljubujejo, a jaz jih ogrevam s svojo sapo in diham v te drobne, malene glavice.

O, koliko lepih spominov iz preteklih let otročjih se mi je nanizalo v srcu! A najlepši se mi zdé oni, ki me spominjajo tebe, moj zvonček! Včasih ob samotnih urah se zamislim, in v duši se mi porajajo vsi ti spomini; iz vseh kotov vstajajo pa mi stopajo pred duševne oči, a jaz sam zrem pred-se in se smehljam blaženo, srečno —

Da, bilo je — — — Zora mladostna mi je žarela v svojem najlepšem sijaju, solnce v življenja pomladi mi je pričelo vprav svitati, nebo mi sreče še ni zatemnilo s svojimi grozečimi oblaki; živel sem veselo kot ptica pod slobodnim, nebeškim svodom, rastel in se razvijal pod okriljem materinim nedolžen kot bela lilija v dobravi, pod zaščito ponosne, mogočne lipe.

Zima je jemala slovo, a počasi, silno počasi, kot bi zavidala bodoči kraljici, pisani pomladi, kraljevo žezlo. Sneg še ni izginil, le po prisojnih holmcih in hribčkih ga je stajalo solnce s svojimi pekočimi žarki. Imel sem tedaj tovariša, sosedovega Lovrička, kateri me je spremljal pri mojih otročjih podjetjih, se veselil z menoj veselim in žaloval z menoj žalostnim. Domenila sva se, da ideva jutri popoldne takoj po južini z mojim dvokolesnim, lesenim vozičkom v „Globoke ulice“ po „noric“, tako smo tedaj otroci imenovali zvončke. „Globoke ulice“, se je imenoval kraj, od vasice oddaljen kakih deset minut; bila je to pot, vodeča globokomej dvema hribčkoma na obeh straneh, in tu so se vsako

leto prikazale norice nenavadno zgodaj, ko je bilo še vse okoli zastrto z belo zimsko haljino, le tu je že skopnel sneg, ker so bila tla malo močvirnata, in ker je bil kraj ves dan obrnjen proti solncu.

In res, drugi dan takoj po južini nataknem skrivaj bratove čevlje na noge, — svojih namreč niti imel nisem — vzamem kolca in se izmuznem iz hiše, pa hajd na pot! Lovriček me je že pričakoval. Urno sva stopicala po poti, ki je bila že popolnoma kopna in suha; toda kmalu jo je bilo treba zaviti od poti v stran, in tu sva morala gaziti sneg, ki je nama segal še skoro do kolen. Dospela sva srečno do Globokih ulic, kjer je bil v resnici brežiček že kopen, in iz tal so poganjali prvi zvončki. Hočete li, da vam pripovedujem, kako sem se razveselil? Ne, ne, tega ne morem, ne morem vam svojega veselja dostojno opisati, in vi bi me tudi morebiti ne mogli umeti! Povem vam le, da so se mi roke tresle od silne radosti, nožice so mi trepetale, in ves obraz mi je sijal od sreče, ko sem utrgal prvo cvetko in se ž njo dotaknil ustnic. Potrgala sva vse, in ko jih je nama na kopnem zmanjkalo, sva brskala po snegu, ne bi li tudi tam mogla opaziti vsaj kakega brstiča ali napol razcvelega popka. In sedaj sva zložila vse lepo v kolica in se hotela odpraviti domov. Pogledal sem na čevlje in spomnil sem se matere. Čevlji so bili namreč vsi premočeni in odrgnjeni od snega, in mati so vedno povdarjali, da se mora paziti na čevlje, ker stanejo mnogo. Kaj sem hotel družega, nego sezuti jih in posušiti na solncu. Kaj mislite, da me ni zeblo v gole noge, ko sem stal na hladni, mokri zemlji, toda česa vsega ne stori strah pred kaznijo! Ko so se mi zdeli dovolj suhi, sem jih obul, prijel za vozičkovo oje in obrnila sva se proti domu. Toda prišla sva zopet do snega, čevljičkov si nisem upal zopet zmočiti; a kako priti čez sneg na pot! Izrekel sem tovarišu svoj strah in ga poprosil, naj me prenese čez sneg. Moji pomisleki so se mu zdeli opravičeni, razlogi veljavni, sedel sem mu na hrbet, se ga oklenil okoli vratu in pot, težavna pot čez snežene zamete se je pričela. Čitateljčki, vi se mi smejete? In v resnici je bilo moje stanje jako smešno. Čepel sem mu na hrbtu kot prišit,

stiskal nogi k sebi, zadržaval sapo in bodril svojega nosača, kateri je omahoval v snegu, se sedaj pa sedaj spodtaknil in padel na kolena v mehki sneg. A jaz na hrbtu se nisem ganil; s težavo se je dvigal oni iz snega, in zopet sva se pomikala počasi naprej. Toda kmalu je omagal, noge ga niso več držale, in pomikal se je po kolenih dalje. Počivala sva na vsakih pet stopinj. Dvignil se je zopet na noge, a čez par hipov sva že ležala oba v snegu; spravil sem se mu zopet na hrbet, da se čez nekaj trenutkov zopet pogreznem v sneženo plast. To se je ponavljalo brez presledka, in lahko mi verjamete, ako vam rečem, da nisem imel le čevljev premočenih, temveč tudi za hlačice je ušlo nekaj snega, in suknjica je bila tudi vsa mokra, predno sva dospela na kopno pot. Ali, glej je pozabljivosti! Voziček sva pustila na oni strani. Tovariš ni hotel iti nikakor ponj, zeblo ga je in bil je ves moker kot jaz, zato je bil jezen. In moral sem oditi sam. Gazil sem torej vnovič po snegu tje in zopet nazaj; a posledica temu je bila ta, da so mi bili čevlji premočeni kot cunje, in da sem se s težkim srcem odpravljal proti domu. „Počasi, počasi, da se malo posušim“, toda tovariša je zeblo; tudi meni je bilo mraz, ali strah mi je branil domov.

Najedenkrat se obrne moj tovariš po poti nazaj in zakriči tako presunljivo, tako plašno: „Cigani, cigani!“ Ozrem se tudi jaz, res, za nama v mali oddaljenosti je bila truma črnih ljudij, možkih in žensk. Krčevito sem stisnil ojesce od vozička, in poletela sva po cesti kot dva zajca. Voziček za mano je drdral in odskakaval po kamenju, ozrem se zopet; zdelo se mi je, da so cigani vedno bliže. Sapa mi je pohajala, nogi sta se mi šibili, mislil sem, da se zgrudim vsak hip na tla, toda misel na cigane mi je dajala novih močij. Spomnil sem se tetinega pripovedovanja, da kradejo stare ciganke neposlušne otroke. In za menoj je bila uprav taka stara ciganka, a jaz sem brez dovoljenja materinega odšel od doma. Oj, kako sem delal trdne sklepe, da ne grem nikdar več proti volji materini od doma; hotel sem jokati, toda glas se mi je tresel in ni hotel iz ust. Toda pred nama je vas in moja domača hiša.

„Cigani, cigani!“ Jokaje na ves glas stopim v sobo. Mati predejo, brat leži na gorki peči, velik kos belega kruha v roki, in obraz se mu kar sveti samega veselja.

„Kje si se potepal, da si ves moker, in kakšni so Janezovi čevlji; še v šolo ni mogel, ker ni imel kaj obuti!“

„Joj, joj, kako mi je bilo hudo. Ozrem se na svoj voziček, toda nijedne cvetke ni v njem, vse sem bil izgubil po poti.“

„Spravi se mi za peč; strijc je bil tukaj in pogače je donesel, a za kazen ne dobiš nič.“

Strijc je bil tukaj in pogače je donesel, a mene ni bilo doma. Joj, joj, udar za udarom je padel name, nesrečneža. Odlezel sem za peč in zagrebel noge v gorke cunje. Snamem klobuk, za trakom je visel šop noric, takoj je bila vsa žalost pozabljena. Poleg mene se je smešil bratec; bil je silno vesel in zadovoljen, ker ni mogel vsled čevljev v šolo. Zdaj pa zdaj mi je pomolil kos kruha pred nos, pa ga takoj zopet odtegnil, toda kaj sem se menil jaz za kruh, kaj za celi v svet, v rokah sem stiskal — zvončke.

Kaj, bodete vi rekli, to pa vendar ni bilo nič lepega, nič prijetnega; kako je to, da morem tak spomin imenovati lep? Ne vem, kako je to, jedino to vem, da se vselej z največjim veseljem spominjam tega mladostnega dogodka in prepričan sem, da ga ne pozabim nikdar.

Tudi moj tedanji tovariš Lovriček, ki je ostal na domu, ga še ni pozabil. Vprav letos sva bila skupaj in se spominjala nekdanjih dnij, spominjala sva se uprav tega potovanja v Globoke ulice. In kaj mislite, da mi je povedal? Da mi ne bo nikdar rekel Vi, če tudi bom bral kedaj sveto mašo in bom velik gospod, in to baš zaradi tega ne, ker me je moral tedaj na hrbtu nositi čez sneg. Jaz mu nisem odgovoril nič, kaj sem tudi hotel! A kaj bi storili vi?

* * *

In takih, pa morebiti tudi lepših spominov imam še vse polno; toda teh vam nečem zaupati, nečem vam razodeti vseh svojih tajen, temveč te varujem in skri-

vam globoko v svojem srcu, kot skopuh cekine, ker se bojim, da bi se kdo ne rogal mojim spominom, ki so meni tako ljubi in častitljivi — —

Gorko pomladno solnce mi sije skozi okno v sobo in obseva na mizi krasno majoliko, polno najbistreje vode. In kaj mislite, da je v nji? Da, uganili ste: zvončki, moji zvončki — —

Seštete sladčice.

(Poleg angleškega.)

Ivan in Marijca sta se igrala v obednici, ko je mama prinesla skledo sladčic, jih postavila na mizo in zopet odšla.

„Oj, kake sladčice so to!“ je zaklical Ivan in že segal po jednom izmej kosov.

„Ne smeš!“ je zaklicala Marijca, „mama nama niso rekli, da smeva kaj vzeti.“

„Saj ne bodo nič vedeli“, je odgovoril Ivan, „saj vendar nimajo prešteti.“

„Toda Bog!“ je odvrnila Marijca.

Ivan je umolknil, oddaljil roko in se vsedel na stol; videti je bilo, da se je globoko zamislil.

„Prav praviš, Marijca“, je rekel za nekaj časa.

„Bog ima sešteto vse, saj ima seštete celo lase na glavi.“

— c —

Prišla res je pomlad — —

Čakajte le, dedek,
Ko se vigred vrne,
Se bolezen vaša
Baje preobrne.

Takrat pa ne boste
V postelji ležali,
Ampak po livadi
Z nami cvetke brali!...

Prišla res je pomlad,
A otroci sami
Zbirajo cvetlice
Dedu, ki je — v jami.

L. Černež.

